

Psota broskyňová (*Anarsia lineatella*)

V krajinách strednej a južnej Európy, Malej Ázii, severnej Afrike, Iráne a Iraku sa vyskytuje psota broskyňová, ktorá bola neskôr zavlečená aj do Severnej Ameriky. Hostiteľmi tohto škodcu sú broskyne, marhule, slivky a tiež mišpuľa obyčajná. Výnimočne môže byť škodca spozorovaný aj na jabloni domácej, či na iných ovocných druhoch. Zo skúseností záhradkárov však vyplýva, že škodca spôsobuje najväčšie škody na broskyni obyčajnej a marhuli obyčajnej.

Dospelce dorastajú do dĺžky 8 mm, majú bielu hlavu, ich hrud' je biela až sivá a bruško bledosivé. Celkové rozpätie krídel je do 14 mm, pričom pre predné krídla je typické hnedosivé sfarbenie a čierne pozdĺžne pásy. Pre zadné krídla je naopak typické sivohnedé sfarbenie. Vajíčka škodcu postupne menia farbu, z bielych sa neskôr stávajú oranžovožlté až červenožlté. Larva má čiernu hlavu a čokoládovohnedé, niekedy až červenkasté telo. Štítok predohrude, rovnako ako nohy, sú čierne. Kukla škodcu je uložená v riedkom zámotku.

Prezimujú mladé larvy, ktoré sa nachádzajú v dutinkách v pazuchách vetvičiek. Larvy sa na jar vyžierajú do mladých výhonkov, v ktorých požierajú dreň. Takto napadnutý výhonok väčšinou vädnne a následne odumiera. Po jeho zvädnutí larva migruje do ďalšieho výhonku. V priebehu svojho života takto môže poškodiť 4-5 výhonkov. Ku kuklieniu dochádza zvyčajne koncom apríla v úkrytoch na hostiteľských rastlinách. Dospelce sa liahnu v máji. Samičky kladú vajíčka na mladé výhonky, listy a plody. Larvy novej generácie sa živia dreňou letorastov, prípadne plodmi, v ktorých sa kímia dužinou. Vstupné otvory po vniknutí lariev nemusia byť vždy viditeľné, nakoľko larvy často vstupujú do plodu v blízkosti stopky. V poškodených stonkách, prípadne na kôre alebo medzi listami dochádza ku kuklieniu, zvyčajne v júli a auguste. Druhá generácia dospelcov sa tak objavuje v auguste až septembri. Opäť dochádza ku kladeniu vajíčok, z ktorých sa už liahnu larvy, ktoré prezimujú v dutinke kôry.

V prípade premnoženia psoty broskyňovej môžu larvy spôsobiť veľké škody na mladých výhonkoch, ale aj na plodoch. Napadnuté výhonky psotou broskyňovou odporúčame zostrihnúť a následne zničiť. To isté platí aj pre napadnuté plody. V prírode má škodca aj svojich prirodzených nepriateľov – sú nimi dravé druhy strapiek a tiež niekoľko druhov parazitoidov. Ak chcete na reguláciu výskytu škodcu využiť chemické prípravky, odporúčame Vám ochranu vykonávať na jar. Takisto počas leta môžete vykonať prípadnú ochranu proti druhej generácii tohto škodcu. V podmienkach Slovenska je priamo proti psote broskyňovej autorizovaný biologický prípravok Lepinox PLUS (účinná látka *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki*) dostupný aj v malospotrebiteľskom balení (MB). Maximálny počet aplikácií tohto prípravku za vegetačné obdobie je 3 razy. Prípravok aplikujte v čase liahnutia z vajíčok, prípadne v skorých vývojových štádiách lariev (v štádiu I. a II. instaru). Podmienkou dobrej účinnosti je intenzívny žer húseníc a vysoké pokrytie listovej plochy postrekovou kvapalinou vrátane spodnej strany listov. Po príjme prípravku v odporúčanej dávke larvy zastavia žer a úhyn nastáva po niekoľkých dňoch. V prípade potreby aplikáciu opakujte v rozmedzí 7-10 dní. Okrem uvedeného špeciálneho prípravku možno použiť v čase výskytu dospelcov prípravky Decis EW 50, Decis Protech (aj MB), Delta EW 50 a Dinastia s účinnou látkou deltamethrin autorizované proti žravým a cicavým škodcom všeobecne.

Ing. Ivana Bugriová
ÚKSÚP – OOR
29.1.2021